

Magyar folyóiratok

Magyar Jog

1982. 1. szám

Ónozóné dr. Wenner Margit: A felnőttkoriak pártfogó felügyeletének és utógondozásának elvi, illetve gyakorlati kérdései.

A szerző tanulmánya elején röviden ismerteti az új jogintézmények szabályozását. Ezt követően áttekinti öt-éves tevékenységét és adatokkal ismerteti helyzetét. A pártfogó felügyelet elrendelésének fontosabb elvi és gyakorlati kérdéseit is kifejti. Végezetül a pártfogó felügyelet és az utógondozás végrehajtásának egyes kérdéseit érintve ismerteti a hivatásos pártfogók munkájának lényegét és nehézségeit.

6. szám

A. Nyikiforov: A bűnözés helyzete a kapitalista országokban.

A tanulmány A Szocialisztycseszkaja Zakonnonoszty című folyóirat 1981. évi 3. számában megjelent tanulmány rövidített fordítása. Rövid ismertetést kapunk a bűnözés helyzetéről az USA-ban, Nagy-Britanniában, Kanadában az NSZK-ban, Franciaországban, Olaszországban és Spanyolországban. A szerző szoros összefüggést mutat be a kapitalista társadalmi rendszer sajátosságai és a bűnözés között.

8. szám

Dr. Tauber István—Végh Katalin: A cigányság bűnözésének néhány összefüggése. A „cigánybűnözés” fogalmával kapcsolatos problémák.

A szerzők a cigányság bűnözésének fogalmi meghatározását adják új szempontok szerint, állástfoglalnak a „cigánybűnözés” fogalom használatával szemben. A cigányság bűnözésének társadalmi okait kutatva összefüggéseket vázolnak fel a társadalmi, gazdasági fejlődés-faktor és a cigánykriminalitás között. Kifejtik a bűnözés szubkultúrájának újratermelődési mechanizmusát.

9. szám

Vincze Tamás: A kriminálpedagógia és a kriminálpszichológia feladatai az új Btk. és az 1979. évi számú tvr. hatályba lépése után.

A tanulmány áttekinti a hatályos jogi szabályozást a kriminálpedagógia és kriminálpszichológia szempontjából. Átfogóan jellemzi a büntetésvégrehajtási nevelés alanyait, majd felvázolja a kriminálpedagógia feladatait, fejlesztésének távlatait. A jelenlegi büntetésvégrehajtási gyakorlat alapján ismertetést kapunk a kriminálpszichológia alkalmazási területeiről és módjairól.

11. szám

Dr. Nagy Ferenc: A büntetésvégrehajtás helyzete a Német Szövetségi Köztársaságban (könyvismertetés)

Nagy Ferenc Dünkel Frieder és Rosner Anton szerzőpáros 1981. végén a Freiburgi Max Planck intézet kiadásában megjelent „A büntetésvégrehajtás fejlődése a Német Szövetségi Köztársaságban 1970 óta – anyagok és elemzések –” c. könyvét ismerteti átfogóan. Az ismertetésből megtudhatjuk, hogy az NSZK bv. törvény milyen célokat és feladatokat fogalmaz meg a büntetésvégrehajtás számára. A szerző kiemeli, hogy elsődlegesen a kezelési, reszocializációs gondolat jelenik meg a törvényben. Az ismertetés alapján képet kaphatunk az NSZK börtönökbe beutalt elítéltek struktúrájáról és az intézetek telítettségi helyzetéről. Betekintést nyerünk az NSZK börtönökben folyó nyílt végrehajtásban, a közösségi elhelyezés növekedésének kérdéseibe, a feltételes elbocsátás problémáiba. A bv. intézetből való szabadságolás, kimenő és az intézeteken kívüli szabad munkavállalás bevált gyakorlatát is megismerhetjük. Tájékozódhatunk az intézetek fegyelmi helyzetéről, az intézetekben elkövetett öngyilkosságokról és öngyilkossági kísérletekről számokban is kifejezett képet kapunk. Az ismertetésben dióhéjban helyet kap a büntetésvégrehajtás személyi és gazdasági helyzete is. Végezetül a szerző ismerteti a könyvben megfogalmazott kriminálpolitikai téziseket.

12. szám

Dr. Szabó Győző: A bíróság által elrendelt pártfogó felügyelet.

A tanulmányban megállapítást nyer, hogy a bíróság által elrendelhető

pártfogó felügyelet alkalmazása, az új jogszabály megjelenését követő néhány év után is viszonylag ritkának mondható. A szerző megkísérli felfedni ennek okait, s ezt kutatva olyan ellentmondásokra mutat rá, melyek a gyakorlat számára zavart okozhatnak. Bemutatja a pártfogó felügyelet intézményének kettős jellegét – részben joghátrány, így az általános megelőzéshez fűződő érdekeket is szolgálja, részben pedig jogok biztosítását eredményezi (például: segítségnyújtás, szociális támogatás stb.), tehát az egyéni megelőzés a célja. Megfogalmazza, hogy a bíróság számára az jelenti a nehézséget, hogy a próbára bocsátás, a felfüggesztett szabadságvesztés és a pártfogó felügyelet látszólag egymással össze nem egyeztethető büntetés, illetve intézkedés.

Erich Buchholz: A büntetés hatékonyságának módszertani problémái.

A büntetés társadalmi hatékonyságának fokozása céljából kidolgozott elmélet és módszertani tézisekkel ismerkedhetünk meg. A szerző a módszertani munka javítását az objektív és szubjektív tényezők szubtilisabb feldolgozásában látja. Felvázolja a szocialista társadalom objektív fejlődésének irányvonalait, amelyekből elméleti és gyakorlati következtetéseket lehet levonni a büntetés hatékonyságára nézve. Elemzi a szocializmus azon előnyeit, amelyek a hatékonyság növelésére felhasználhatók, vagy ebbe az irányba hatnak. Fontosnak tartja a büntetés problémájának tudományos komplex vizsgálatát, konkrét szociológiai, empirikus vizsgálatok útján pszichológusokkal, szociológusokkal, orvosokkal, pedagógusokkal együttműködve.

J. Cepelak: A büntetés-pszichológia, mint a jogi pszichológia válfaja és he-

lye a büntetőtudományok rendszerében. (A Szocialistická Zakonnost 1981. évi 3. számában megjelent tanulmány ismertetése.)

Az ismertetésből megtudhatjuk, hogy Csehszlovákiában újonnan kialakult büntetés-pszichológia fogalom meghatározását és elhatárolását a „börtönpszichológia” megnevezéstől. Megismerhetjük az új szakág elhelyezkedését a pszichológiatudomány tágabb mezőjében és kapcsolódásait a büntéstudományokhoz, ezen keresztül a büntetőjoghhoz.

J. I. Gilinszkij: A bűnözés rendszeri megközelítése (Pravovegyényije, 1981. évi 5. számában megjelent tanulmány ismertetése)

A szerző a bűnözés fogalmát a társadalmi jelenségek rendszerébe helyezve közelíti meg és megkísérli a bűnözés rendszeri elemzését. Az egyedi bűncselekményt és a bűnözést mint rendszert analizálja. Tanulmánya végén ismerteti a bűnözés funkcióit az osztálytársadalmakban. Ezek szerint megkülönböztet gazdasági, politikai és kulturális funkciókat.

Jogtudományi Közlöny

1982. 1. szám

Szabó András: A bűnözés prognózis.

A tanulmány az MTA Állam- és Jogtudományi Bizottságának 1981. júniusában megrendezett vitaülésén elhangzott előadást tartalmazza. Röviden felvázolja a magyar prognózis készítés történetét és hazánkban alkalmazott módszereit, úgymint a kriminálformatikai, kriminálstatisztikai és a demográfiai prognózis készítést. Bemutatja a jövőkutatás legújabb módszereit is, részletesen kibontva az „időabrosz” módszert. Szabó András

tanulmányát a vitaülésen elhangzott korreferátumok követik.

2. szám

Nagy Ferenc: A szabadságvesztés-büntetés végrehajtásának egyes újonnan vitatott kérdése.

A tanulmány ismerteti a szabadságvesztés-büntetés lényegi funkciójával kapcsolatos legfrissebb európai és amerikai nézeteket, melléállítva a magyar elméletet. Áttekinti a szabadságvesztés differenciálásának európai és magyar gyakorlatát, valamint a feltételes szabadságra bocsátás kedvezményének hazai és külföldi jogi szabályozását. A tanulmányt problémacentrikus látásmód jellemzi.

12. szám

Gönczöl Katalin: Az urbanizáció hatása az erőszakos bűnözés alakulásában.

A szerző arra a történelmi fejlődés tanulmányozása során kialakított összefüggésre építi tanulmányát, mely szerint az alapvető társadalmi viszonyokat érintő viszonylag gyors változások kedvezően hatnak a bűnözés alakulására. A szerző bemutatja az iparosodás, iparosítás, a mobilitás és urbanizáció fejlődését 1949 és 1970 közötti időszakban, majd hozzákapcsolja 1965-től (az egységes bűnügyi statisztika megteremtésétől) a bűnözés és az erőszakos bűnözés alakulásának kérdéseit és bemutatja az összekapcsolásból származó összefüggéseket.

Valóság

1982. 8. szám

Gönczöl Katalin: A hátrányos helyzet és a bűnözés.

Gönczöl Katalin tanulmányában a hátrányos helyzet és a bűnözés össze-

függéseit elemzi sokoldalúan. Áttekintést ad a társadalom strukturális rendjében elfoglalt helyzetet meghatározó folyamatokról, érinti a normaszegés és a strukturális rendben betöltött hely viszonyát. Elemzésében részletesen foglalkozik a társadalmi betagolódást biztosító intézményrendszerrel, annak működésével, különös figyelemmel a deviancia szempontjából fontos intézményekre.

Társadalmi Szemle

1982. 7. szám

Cseh-Szombathy László: Családpolitika.

A tanulmány fontossága Gönczöl Katalin: A hátrányos helyzet és a bűnözés c. tanulmányát ismerve érthető. Gönczöl Katalin tágabb értelemben „szociálpolitika”-ként fogalmazva támaszt igényeket a társadalmunkkal szemben a deviancia megelőzésére. Cseh-Szombathy László szűkebb értelemben, a család funkcióinak megfelelően vázolja fel elképzeléseit egy hatékonyabb család- és szociálpolitikáról.

Magyar Pszichológiai Szemle

1982. 4. szám

Raffai Jenő: Pszichoterápia a bűntetvégrehajtási intézetben.

Kezdeti csoportterápiás tapasztalatok.

A szerző a Budapesti Fegyház és Börtönben létrehozott terápiás közösséggel kapcsolatos féléves tapasztalatairól számol be e tanulmányban. Ismerteti a részlegbe (gyógyító-nevelő csoport) történő beutalás kritériumait, a kriminális személyiségzavar néhány pszichodinamikai sajátosságát. Megismerhetjük a terápiás közösség építési módját, a különböző egységek funk-

cionális kapcsolatát. A terápiás cél összefüggésben elemzi a szabadulók-kal szembeni társadalmi reakciókat. Hipotézist fogalmaz meg az egyes bűnözési fajtákkal kapcsolatban.

Pedagógiai Szemle

1982. 10. szám

E számban jelent meg az 1981. december 7–8. napján tartott kriminálpedagógiai tanácskozás részleges anyaga.

Előjáróban Petrik Ferenc elvtárs *A kriminálpedagógia növekvő jelentőségéről* tartott előadást, melyben felvázolta a téma fontosságát és kriminálpedagógiai jelentőségét.

Pál László *A kriminálpedagógiai tárgya és alkalmazási területei* című tanulmányában részletesen meghatározta a kriminálpedagógia tárgyát, alkalmazásának fő területeit. Beszélt a szubkulturális tényezőkről, a javító-nevelés feladatairól, a szabadságvesztés-büntetésről és a pártfogó felügyeletről.

Lénárd Ferenc *A pedagógiai pszichológia szerepe a fiatalkorúak törvénytársításának megelőzésében* című tanulmányában először a fiatalkori és gyermekkori szocializáció során felmerülő veszélyekről fejtette ki gondolatait. Ezután részletesen beszélt az iskolában, az iskolai tanulmányok során jelentkező deviációs kriminogén tényezőkről és ezek ellen-súlyozási lehetőségeiről.

Gáti Ferenc *A javító-nevelés pedagógiai-pszichológiai irányzatai* című munkájában arra az alapvető kérdésre keresi a választ, hogy hogyan biztosítható a javító-nevelés sikere. E kérdés kapcsán áttekinti a különböző korok és irányzatok „megjavítási” elméleteit, majd felvázolja saját elképzelését. Tanulmányát ajánlásokkal fejezi be.